

verbonden hier de conclusie aan dat Speelman en Hos de distributie anders en beter moesten organiseren; Speelman en Hos betoogden van hun kant dat juist de redactie die bezig was, in heel Nederland een net van radiozenders op te bouwen en een toenemend deel van haar energie ging besteden aan de geheime berichtgeving naar Zwitserland, waarover aanstonds meer, teveel hooi op haar vork nam. In elk geval waren zij niet bereid, op technisch gebied directieven van van Randwijk en van Namen in ontvangst te nemen. In oktober huurde van Namen een vakantiehuisje in Overijssel. Daar werden de tegenstellingen dagenlang besproken – men werd het niet eens, niet op technisch-organisatorisch, maar evenmin op redactioneel gebied, aangezien vooral Speelman van Randwijks hoofdredactionele lijn, daar waar zij hem te 'links' was, bleef afwijzen. Van Randwijk had weer andere bezwaren tegen Speelman: de arrestaties in de herfst (tientallen medewerkers waren opgepakt) zag hij als bewijs dat Speelman onvoorzichtig opereerde, hij vond deze, tien jaar jonger dan hij, 'te wild' worden. Notabene: Speelman was kort tevoren met het (juiste) bericht gekomen dat de Duitsers ergens in Pommeren, bij Peenemünde, bezig waren, geheime wapens te construeren! 'Dat zagen we', vertelde van Randwijk ons vijftien jaar later, 'als het zoveelste bewijs voor zijn fantasterijen.'¹

Door het al gememoreerde verraad van de cadet Padeloup werden Speelman en Hos met twee anderen op 9 december '42 in Amsterdam tijdens een bespreking gearresteerd. Hun stond met zekerheid een doodvonnis te wachten. De verhoren namen niet veel tijd in beslag; medio december werden Speelman en Hos opgesloten in de gevangenis die de *Sicherheitspolizei* in het Kleinseminarie te Haaren (Noord-Brabant) ingericht had. Speelman wist in zijn cel de beschikking te krijgen over een spijker. Daarmee werkte hij de tralies van zijn venster los. In de avond van 30 december waagde hij het er op: hij bond zijn lakens en repen van zijn deken aan elkaar, klom het raam uit, begon te dalen – een laken of een reep deken scheurde en hij viel van twee hoog naar beneden waar hij op zijn rug in de sneeuw terecht kwam. Half verdoofd kon hij zich nog tussen de struiken rollen waar de passerende schildwacht hem niet opmerkte. Daar lag hij drie kwartier voor hij zich weer bewegen kon. Hij klom over een prikkeldraadversperring en kwam via een smal sluismuurtje buiten het gevangensterrein. Daar hield hij zich tot vier uur 's morgens, het einde van de in heel Nederland geldende spertijd, in een stenen portiek schuil. Vervolgens legde hij op kousevoeten de twaalf kilometer naar Den Bosch af waar vrienden hem verder hielpen.

Contact met de redactie van *Vrij Nederland* nam hij niet meer op. Hij had

¹ H. M. van Randwijk, 5 nov. 1958.